

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

22 december 2005

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

**– van de heren Sven Gatz en Bart Somers
en de dames Patricia Ceysens, Marleen Vanderpoorten en Anne Marie Hoebeke –**

houdende de invulling van de Vlaamse constitutionele autonomie

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In Vlaanderen staat de vrijheid centraal, zowel de politieke als de economische vrijheid. Alle burgers bezitten een aantal vrijheden en rechten die niemand hen kan ontnemen. Deze individuele vrijheden en rechten houden geen ontkenning in van de gemeenschap waarin de burger leeft. Alle spontane samenlevingsvormen waarvan burgers de spil vormen, zoals de familie, de vereniging, de buurt, het volk en de samenleving moeten geëerbiedigd worden. Alle burgers hebben de plicht elkaars rechten en vrijheden te eerbiedigen. Politiek kan en mag slechts betrekking hebben op een beperkt gedeelte van het maatschappelijk domein. De politiek dient zich vooral terug te trekken uit eenieders individueel leven.

De uitoefening van rechten en vrijheden gebeurt met zin voor verantwoordelijkheid, solidariteit, rechtvaardigheid en echte sociale ingesteldheid: de individuele rechten en vrijheden van de burgers gaan samen met de diepe solidariteit met de zwakkeren; ieder mens heeft recht op gelijke kansen; ieder mens heeft recht op een menswaardig bestaan.

In het Vlaams maatschappelijk bestel moet de politiek er zijn voor de burgers en niet voor de pressie- en belangengroepen. De keuzes die de burgers maken, en de inspraak die ze hebben, moeten gerespecteerd worden. De burgers moeten bepalen welk beleid moet worden gevoerd, wie verkozen wordt en wie verantwoordelijk wordt voor de samenstelling van de uitvoerende macht.

De Vlaamse regelgeving moet zich conformeren aan de beginselen van behoorlijk bestuur, op basis van een volledige toepassing van het subsidiariteitsbeginsel en op basis van zuinigheid, efficiëntie, effectiviteit, ethisch handelen, rechtmatigheid, rechtsgelijkheid en rechtszekerheid. Bovendien zal de Vlaamse regelgeving voldoen aan de eigenschappen van een goede regelgeving (noodzakelijk en doeltreffend; doelmatig en afgewogen; uitvoerbaar en handhaafbaar; rechtmatig; samenhangend; eenvoudig, duidelijk en toegankelijk; zorgvuldig onderbouwd en voorbereid; blijvend relevant en actueel).

De algemene middelen- en uitgavenbegroting van de Vlaamse overheid moeten steeds in evenwicht zijn, tenzij in gevallen van overmacht.

Vlaanderen is pluralistisch en verdraagzaam; de politieke krijtlijnen mogen niet meer worden getrokken op basis van een geloofs- of levensbeschouwelijke overtuiging. Gelovigen en niet-gelovigen brengen eerbied op voor eenieders overtuiging. De gewetensvrijheid van burgers en de politieke gedragsvrijheid van verkozenen in ethische aangelegenheden, moeten worden geëerbiedigd.

Als regio van een federale staat wil Vlaanderen zijn plaats innemen in een Europa dat niet langer een gemeenschap van regeringen maar een gemeenschap van mensen, volkeren en regio's vormt en waarin wederzijds eerbied wordt opgebracht voor taal en cultuur, in een wereld van vrede en veiligheid.

Sven GATZ

Bart SOMERS

Patricia CEYSENS

Marleen VANDERPOORTEN

Anne Marie HOEBEKE

VOORSTEL VAN DECREET

HOOFDSTUK I

Aanhef

Artikel 1

Dit bijzonder decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid, en aangelegenheden als bedoeld in artikelen 118, §2, en 123, §2, van de Grondwet.

HOOFDSTUK II

De rechten

Artikel 2

Er is in de Vlaamse Gemeenschap geen onderscheid van standen.

De inwoners van het Vlaamse Gewest en de Nederlandstaligen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad zijn gelijk voor het decreet. Zij alleen zijn tot de burgerlijke bedieningen benoembaar, behoudens de uitzonderingen die voor bijzondere gevallen door een decreet kunnen worden gesteld.

Artikel 3

Het genot van de rechten en vrijheden wordt zonder discriminatie verzekerd. Te dien einde waarborgt het decreet inzonderheid de rechten en vrijheden van de ideologische en filosofische minderheden.

Artikel 4

Geen straf kan worden ingevoerd of toegepast dan krachtens het decreet.

Artikel 5

Niemand kan van zijn eigendom worden ontzet dan ten algemenen nutte, in de gevallen en op de wijze bij het decreet bepaald en tegen billijke en voorafgaande schadeloosstelling.

Artikel 6

Het decreet waarborgt het recht op eerbiediging van het privéleven en gezinsleven.

Artikel 7

Het decreet waarborgt, rekening houdend met de overeenkomstige plichten, de economische, sociale en culturele rechten, waarvan het de voorwaarden voor de uitoefening bepaalt.

Artikel 8

Het decreet waarborgt het recht van elk kind op eerbiediging van zijn morele, lichamelijke, geestelijke en seksuele integriteit.

Artikel 9

Het decreet waarborgt het recht elk bestuursdocument te raadplegen en er een afschrift van te krijgen.

Artikel 10

§1. Het onderwijs is vrij; elke preventieve maatregel is verboden; de bestraffing van de misdrijven wordt door het decreet geregeld. De gemeenschap waarborgt de keuzevrijheid van de ouders. De gemeenschap organiseert neutraal onderwijs. De neutraliteit houdt onder meer de eerbied voor de filosofische, ideologische of godsdienstige opvattingen van de ouders en de leerlingen in. De scholen georganiseerd door openbare besturen bieden, tot het einde van de leerplicht, de keuze aan tussen onderricht in één der erkende godsdiensten en de niet-confessionele zedenleer.

§2. Zo een gemeenschap als inrichtende macht bevoegdheden wil opdragen aan één of meer autonome organen, kan dat slechts bij decreet, aangenomen met een meerderheid van twee derde van de uitgebrachte stemmen.

§3. Ieder heeft recht op onderwijs, met eerbiediging van de fundamentele rechten en vrijheden. De toegang tot het onderwijs is kosteloos tot het einde van de leerplicht. Alle leerlingen die leerplichtig zijn, hebben ten laste van de gemeenschap recht op een morele of religieuze opvoeding.

§4. Alle leerlingen of studenten, ouders, personeelsleden en onderwijsinstellingen, zijn gelijk voor het decreet. Het decreet houdt rekening met objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht, die een aangepaste behandeling verantwoordt.

§5. De inrichting, erkenning of subsidiëring van het onderwijs door de gemeenschap wordt geregeld door het decreet.

HOOFDSTUK III

De constitutionele autonomie

Artikel 11

De aangelegenheden in dit hoofdstuk worden geregeld bij decreet, aangenomen met een meerderheid van twee derde van de uitgebrachte stemmen, op voorwaarde dat de meerderheid van de leden van het Vlaams Parlement aanwezig is.

Artikel 12

Het Vlaams Parlement kan het aantal gekozen leden wijzigen op voorwaarde dat het aantal gekozen leden uit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest steeds gelijk moet zijn aan de verhouding 6 tot 118 van het aantal gekozen leden uit het Vlaamse Gewest. Indien het met toepassing van dit artikel verkregen aantal geen geheel getal is, wordt de overblijvende fractie afgerond tot de eenheid of weggelaten naargelang zij de helft van de eenheid bereikt of niet.

Artikel 13

Het Vlaams Parlement stelt de nadere regelen vast voor de vervanging van een lid dat door de Koning tot federaal minister of staatssecretaris wordt benoemd en de benoeming aanneemt.

Artikel 14

Het Vlaams Parlement kan met betrekking tot het mandaat van lid van het Vlaams Parlement supplementaire onverenigbaarheden opleggen.

Artikel 15

Het Vlaams Parlement stelt de kieskringen vast en bepaalt de hoofdplaats van die kieskringen.

Artikel 16

Het Vlaams Parlement bepaalt voor de voordracht van kandidaten hetzij een minimumaantal kiezers, hetzij een minimumaantal van zijn leden, nodig voor de ondertekening ervan.

Artikel 17

Het Vlaams Parlement kan het procent van stemmen bepalen dat een lijstgroep moet verkrijgen om in aanmerking te komen voor de zetelverdeling.

Artikel 18

Het Vlaams Parlement bepaalt de dag en de maand waarop het ieder jaar van rechtswege bijeenkomt.

Artikel 19

Het Vlaams Parlement stelt de nadere regeling vast voor de opening van iedere zitting.

Artikel 20

Het Vlaams Parlement kan beslissen om de rechtstreeks verkozen senatoren van de Nederlandse taalgroep, zonder stemrecht bij zijn werkzaamheden te betrekken.

Artikel 21

Het Vlaams Parlement regelt het verzoekschriftenrecht.

Artikel 22

Het Vlaams Parlement bepaalt de bevoegdheid van zijn Bureau en stelt de regels vast voor de benoeming van zijn personeelsleden.

Artikel 23

Het Vlaams Parlement stelt de regels vast voor de benoeming, het statuut en de bevoegdheid van zijn griffier.

Artikel 24

Het Vlaams Parlement bepaalt de werking en de samenstelling van de Vlaamse Regering.

HOOFDSTUK IV

De provinciale en gemeentelijke instellingen en hun grondgebied

Artikel 25

De provinciale en gemeentelijke instellingen worden bij decreet geregeld. Het decreet verzekert de toepassing van de volgende beginselen:

- 1° de rechtstreekse verkiezing van de leden van de provincieraden en de gemeenteraden;
- 2° de bevoegdheid van de provincieraden en van de gemeenteraden voor alles wat van provinciaal en van gemeentelijk belang is, behoudens goedkeuring van hun handelingen in de gevallen en op de wijze bij het decreet bepaald;
- 3° de decentralisatie van bevoegdheden naar de provinciale en gemeentelijke instellingen;
- 4° de openbaarheid van de vergaderingen van de provincieraden en gemeenteraden binnen de bij het decreet gestelde grenzen;
- 5° de openbaarheid van de begrotingen en van de rekeningen;
- 6° het optreden van de toezichthoudende overheid om te beletten dat het decreet wordt geschonden of het algemeen belang geschaad.

Artikel 26

§1. Het decreet richt agglomeraties en federaties van gemeenten op. Het bepaalt hun organisatie en hun

bevoegdheid en verzekert daarbij de toepassing van de beginselen, vermeld in artikel 25.

§2. De grenzen van de agglomeraties en van de federaties van gemeenten kunnen niet worden veranderd of gecorrigeerd dan krachtens een decreet.

Artikel 27

Het decreet stelt de bevoegdheden, de werkingsregels en de wijze van verkiezing vast van de binnengemeentelijke territoriale organen die aangelegenheden van gemeentelijk belang kunnen regelen.

Artikel 28

Over de aangelegenheden van gemeentelijk of provinciaal belang kan in de betrokken gemeente of provincie een volksraadpleging worden gehouden. Het decreet regelt de nadere uitwerking en de organisatie van de volksraadpleging.

Artikel 29

De grenzen van de provincies en van de gemeenten kunnen niet worden gewijzigd of gecorrigeerd dan krachtens een decreet.

HOOFDSTUK V

De financiën

Artikel 30

Geen belasting ten behoeve van de gemeenschap of het gewest kan worden ingevoerd dan door een decreet.

Artikel 31

Behalve voor de provincies, de polders en de wateringen en de gevallen uitdrukkelijk uitgezonderd door het decreet, kan van de burgers geen retributie worden gevorderd dan alleen als belasting ten behoeve van de gemeenschap, het gewest, de agglomeratie, de federatie van gemeenten of de gemeente.

Artikel 32

Het Vlaams Parlement regelt de bestemming van zijn ontvangsten bij decreet.

HOOFDSTUK VI

Algemene bepaling

Artikel 33

Het Vlaams Parlement heeft het recht bepalingen van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen te wijzigen, in zoverre deze bepalingen op grond van de artikelen 118, §2, en 123, §2, van de Grondwet zijn toegekend.

Sven GATZ

Bart SOMERS

Patricia CEYSENS

Marleen VANDERPOORTEN

Anne Marie HOEBEKE
